

लाहना

द्विदसाथिक पत्रकारिता, शैया आवश्कता

साःगु भिंगु मरिचरिया निति लुमका दिसें !

लक्ष्मण जमाल 'चिलिमि' प्रोप्राइटर

लाखा छेँ
LAKHA CHHEN

सोहखुटे, वडा नं. १६, येँ, फोन नं.: ४५६०७५८

थुकि दुने

गणेश सायूमि : बीत तत्परम्ह व्यक्तित्व
• नानीकाजी सापू - २

गणेश सायूमि
• गणेश सायूमि हना पुचः - ३

महान योद्धा व कलाकार गणेश सायूमि
• निर्मल बज्राचार्य - ६

नेपालभाषा आन्दोलनया धिसिलाःगु थां भाजु गणेश सायूमि हना
• फोटो फिचर ४ - ५

कलाकार गणेश सायूमिया हना नेपालभाषा ख्यालः विधाया छगः थां

अभिनन्दन याय्माःम्ह मेम्ह छम्ह भाषासेवी, सम्मान मयासें मगाःम्ह नेपालभाषा ख्यःया सांस्कृतिक योद्धा सम्मानित, अभिनन्दित जूगु दु । संस्था विशेष स्वयां नागरिक स्तरं अभिनन्दन याःगु दु । नेपालभाषा लिसें नेवाः कलाकारिता, साहित्य क्षेत्रयात ताः ई न्ह्यवःनिसें निरन्तर रुपं विशिष्ट योगदान बियावःम्ह वरिष्ठ कलाकार गणेश सायूमियात नागरिक अभिनन्दन याःगु खः ।

• नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ
नेपालभाषा ख्यलय् थीथी संघसंस्थाय् आवद्ध जुयाः सामाजिक क्षेत्रय् बियावःगु ज्वः मदुगु योगदान, नेपालभाषाया कलाकारिता ख्यः उकीसनं विशेष यानाः ख्यालः विधाय् चान्हि मधाःसे क्यनादीगु सक्रियता व साहित्य ख्यलय् बियादीगु योगदानया उच्च मूल्याकनं यासें सायूमियात नागरिक स्तरं अभिनन्दन याःगु खः । नांजाःम्ह वरिष्ठ कलाकार राजेन्द्र शाक्यया कजिसुइ गठीत ५५ दुजःया नागरिक अभिनन्दन समारोह समिति वंगु शनिबाः छगू भव्य सभाया आयोजना यासें कलाकार सायूमियात नागरिक अभिनन्दन याःगु खः ।

खः । लोककवि राजभाइ जकःमिं कलाकार सायूमिया बारेय् च्वयातःगु चिनाखँ वाचन यानाः सम्मान देछानादीगु खः ।
नुगःखँया इवल्य् जनकवि दुर्गालाल श्रेष्ठ सायूमियात छम्ह नासलं ल्यूम्ह ख्यालःम्वःया उपमा ब्युसें गणेश सायूमि थुज्वःम्ह भाषासेवी दत्तले नेवाः भाय् नं म्वानाच्वनी धयादिल । नेपालभाषा मंकाः खलःया न्वकू मल्ल

के सुन्दरं सायूमियात तसकं इमान्दारम्ह मनु धासें नेपाल सम्वत ११०२ स बाजं खलःयात समयबजि नकागु इलय् सायूमि दांभरिं कथं चुस्त दुरुस्त हिसाब तःगु जक मखसें ल्यं दनिगु चि, चिकं आदिया ल्याःचाः तकं बियादीगु लुमकादिल ।
ख्यालि जुजु मदनकृष्ण श्रेष्ठ कलाकार सायूमिलिसे स्वानाच्वंगु पुलांगु ईयात लुमकाः न्ववानादिल ।

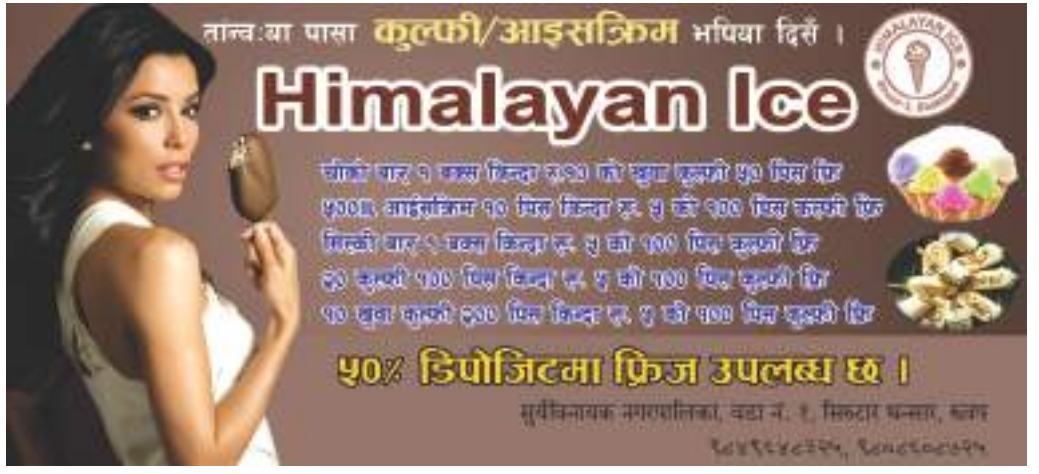
समारोह समितिया नायः राजेन्द्रमान शाक्य, वरिष्ठ संगीतकार अमर राज शर्मा राजोपाध्याय, येँ महानगरपालिका वडा नम्बर १७ या वडाध्यक्ष नवीन मानन्धर, वरिष्ठ पत्रकार सुरेश किरण मानन्धरलिसें नं कलाकार सायूमिया व्यक्तित्व व योगदानया बारे चर्चा यानादीगु खः । सम्मान लःलहानाकाय् धुंकाः थःगु नुगः खँ तयगु इवल्य् कलाकार सायूमि थुगु सम्मान थः तसकं गौरवान्वित जूगु धयादीगु खः ।
कलाकार सायूमि नेपालभाषा ख्यःया यक्व क्षेत्रय् थीथी कथं योगदान बियादीगु दु । विशेष यानाः वय्कःया ख्यालः विधाय् म्हस्यु । थीथी ख्यालकय् कलाकार जुयाः मिहेतुगु लिसें निर्देशन नं यानादीगु दु । वय्कलं निर्देशन यानादीगु तःगु हे ख्यालकं न्हाप, ल्यू लियांल्यू व हःपाः सिरपाःत त्याक्यु दु । विशेष यानाः वि.सं. २०२२ सालय् रेडियो नेपालं नेपालभाषाया समाचार दिक्बलय् न्ह्याःगु भाषा आन्दोलनं वय्कःयात छम्ह भाषिक ल्यं ७ पेज्य

'वायुप्रदूषण नियन्त्रण याय्त समाधानया उपायय् ज्या याय्माः' : उपमेयर सुनिता

• सुरेन्द्रभक्त श्रेष्ठ
येँ महानगरपालिकाया उपप्रमुख सुनिता डंगोलं अप्वया वनाच्वंगु वायु प्रदूषण नियन्त्रणया निति खँ जक मल्हासे समाधानया उपाय व उकिया कार्यान्वयनय् केन्द्रीत जुइत इनाप यानादीगु दु । येँ महानगरपालिका वातावरण व्यवस्थापन विभागं 'वायु गुणस्तर व्यवस्थापन व सुशासन' विषयय् ग्वसाः ग्वःगु अन्तर्क्रिया

ज्याइवल्य् नवासें उपप्रमुख डंगोलं उगु खँ धयादीगु खः । वय्कलं छु गज्याःगु विधि नाल धाःसा याउंक समाधान जुइ, उकिया बारे खँ ल्हाय्, कार्यान्वयनय् वनेनु धासें फय्या स्वच्छताया निति उपलब्ध उपायया इमान्दारीपूर्वक कार्यान्वयनय् नं बः बियादिल । वय्कलं स्वच्छ व स्वस्थ सहरया निति येँ महानगरं नीति निर्माण ल्यं ७ पेज्य

नेवा: राष्ट्रिय म्ये

चम्मि : दुर्गालाल श्रेष्ठ लय चिनामि : तिर्थ माली

धुन दने धुन सँन्त्यलं भी फुक्कं हे छम्ह जुइ धुन भीगु लागाय् भी स्वयं हे ज: जुया धुन लुइ धुन ह्यांगु भुमिइ अप्टमण्डल ह्यांगु चा: दुने थी नगु भीगु नेवा: ध्वाँय् थ्व हे ख: ज्यान भी सकस्यां छगू जातितय् स्वायत्त राज्य लुइ कर्प च्चय् भिर्लिमिलिं राष्ट्र भ:भ: धाय्क न्ह्याके भीगु च:र्त भीगु हिं

सम्पादकीय

बांला:सा जिं यानागु, बांमला:सा छं यात

थौकन्ह्य समाजय् छगू प्रवृत्ति तसकं त:धना वयाच्चंगु दु। थौकन्ह्य छु, न्हापानिसें धा:सां ज्यु। थज्या:गु प्रवृत्तियात ज्याथ:जिथिपिन्सं धाय्गु या:, 'कलियूग व:गु का, कलियूग, धर्म धयागु मन्त मन्तय्के।' छु प्रवृत्ति ख:ले थ्व कलियूग धाइगुपती? मन्तय्सं ज्या याइ, छु बांला:गु जुल कि जिं यानागु, बांमलात वा स्यनकि मेपिन्त दोष बीगु। गुण जुक्व जि, अवगुण जुक्व फल्ला, धिस्का।

व हे ला, थ्व प्रवृत्ति न्ह्यु वा थौकन्ह्य व:गु ला मखु। तर आ: थुकिया चर्चा धा:सा यक्व जुयाव:गु दु, थज्या:गु प्रवृत्तिया महसूस अप्वयाव:गु दु। गन ले? गन अप्व: खनेदयाच्चन थज्या:गु प्रवृत्ति? गन धका: न्यने हे म्वा:, भीगु ज:ख: न्ह्याथासं दु, भीगु छँय हे दु, त्वालय हे दु, समाजय् दु, भीगु भौगोलिक लागाय् सकभनं दु। थाय्थासय् न्हियान्हिं, पल पल पतिकं थ्व प्रवृत्ति खनेदयाच्चंगु दु।

थ्व प्रवृत्ति बांमला:, मज्यु धका: भी दक्वसिनं स्यु। थथे याय्मज्यु, पुचल्य ज्या यात, नेतृत्व कया: ज्या यातकि बांला:गुया जस दक्वलिसे इनेमा:, ज्या मजुल, स्यनकि उकिया दोष थम्हं काय्मा: धका: दक्वसिनं आदर्शवादी खँ ल्हाय्गु या:। तर व्यवहारय् थज्या:गु स्वार्थी प्रवृत्ति ब्वयाच्चनापिं नं भी हे ख:। आ: ला जुजुं थुलितक जुइधुंकल कि जस जुक्व थम्हं काय्गु ला मखु, थम्हं समर्थन यानाम्हे नेतायात जस जक बीमा:गु थज्या:गु प्रवृत्ति नं भीसं हे ब्वयाच्चना।

आ: भीगु ज:ख: स्वयादिसँ ले, न्हापा हे जुइधुंकुगु ज्या नं फल्लां या:गु धका: थ: य:म्ह मन्यात जस बीगु, छु ज्या नीजि स्तरं जसां व हे थ: य:म्ह मन्या नांलिसे स्वानाबीगु, मूल सडक द्यकल, व मूल सडक थ: य:म्ह मन्या क्षेत्राधिकारय् मला:सां उकिया जस नं व हे मन्यात बीगु, पुलय् गमला छग: त:सा मुक्कं शहर हे वाउँकाब्गु थें खँ ल्हाय्गु, व हे पुल क्वय् फोहोर ट्रिचिनाच्चन धका: सुनां धा:सा 'दक्वं ज्या व हे छम्हेसिनं जक यानाबीमा:गु ला, व फोहोर छा्य मुं: हँ धका: धाय्गु।

व हे छम्हेसिनं ज्या या:गु धाय्त नं छु छु ज्या, गुलि यात वा मेपिन्सं या:गु ज्या नं थम्हं यानागु धका: गुलि हल्ला यात धइगु दुवाले ला बाँकि हे दनि। तर दुवालेगु खँ ला छु, सुनां आलोचना याय्गु ला त्व:ता हे छ्वय्, सुभाव जक ब्युसां व्यक्ति विशेषया समर्थनय् जनता छा्य म्हुतु वाय्त तकं लिफ: मस्वयाच्चन?

आलोचना, सुभाव थज्या:गु ज्यां मन्यात भिंकी, मार्गदर्शन याइ। म्वा:मदुगु समर्थन, बढाइँचढाइँ नं मन् मात्ते जुयावनी। थ्व मानवीय प्रवृत्ति, स्वभाव हे ख:। सुं नं मन् थज्या:गु स्वभावं तापाय्गु धइगु तसकं थाकु। अय्जुगुलिं थम्हं समर्थन यानाम्हे धाय्वं तुं वया समर्थनय् थ: पासाभाइपिन्त तक नं म्हुतु वाय्त लिफ: मस्वय्युगु ख:कि सहि मार्गदर्शनया लँ लीगु ख: ? आ: बिचा: याय्मालेधुंकल।

गणेश साय्मि : बीत तत्परम्ह व्यक्तित्व

नानीकाजी साय्मि

गणेश साय्मि। बैशं बुरा खनेदय्धुंकूम्ह व्यक्ति जूसां जोश, जाँगर व उमंगया गुण धा:सा जिउँका तिउँ ल्याय्म्ह तिनि। अल्सि, उसि धाइगु खनेमदु। न्ह्याबले लयता: ख्वा: व:, न्हिलां जा:। न्ह्यागु ज्या नं, खँ नं छर्लङ्ग, ल:सा ल:, दुरु सा दुरया रुपं जुइमा: धाइम्ह। थ्व हे वय्क:या विशेषता ख:। थ्व हे विशेषताया हुनि वय्क: बैशं बुरा खनेदय्धुंकूसां वय्क:यात थौकन्ह्यया ल्याय्म्ह पुस्तां ध्वय् फइमखुनिगु खनेदु। मन् धइम्ह थथे हे जुइमा:।

गणेश साय्मिया जीवनया खँ ल्हाय्गु ख:सा थ्यंमथ्यं नीदँया बैशानिसें भीगु मांभाय् नेपालभाषा, साहित्य, संगीत, नेवा: समाजया सेवा यानावयाच्चंगु सीदु। वय्क: सांस्कृतिक जात्रापर्व, मेलाय् नं उलि हे नुग: क्वसा:म्ह ख:। गणेश साय्मिया मूवंगु ईया छ्यला उबले जुल गबले वि.सं. २०२२ सालय् पंचायती क्रुर शासनं 'एक भाषा एक नीति' या नियम लागू याना: रेडियो नेपालं प्रसारण जुयावयाच्चंगु नेपालभाषाया कार्यक्रम 'जीवन दबू' या प्रसारण बन्द यानाबिल।

जीवन दबू कार्यक्रम बन्द यानाबीवं सारा नेवा:त आन्दोलित जुल। व हे आन्दोलनय् गणेश साय्मि नं समाहित जुया: न्ह्यलुवाया भूमिका मिहतादिल। आन्दोलनया इवलय् गणेश साय्मिं नय्त्वने हे मधा:से उसि मचा:से निडर जुया: नेपालभाषाया जागरणया नितिं थाय्थासय् आमसभा, पोस्टर तिकेगु, तूल यखाय्गु, साहित्य सम्मेलन, संगीत सम्मेलनया ग्वसा: ग्वय्गु इत्यादि पलाखय् न्ह्यचिला: आन्दोलनयात उत्सर्गय् थ्यंकादिल। आन्दोलनय् सरिक जुया: जेल चलान तकं जुया: नं लिचिलामदी वय्क:। वय्क: मा:थाय् मा:कथं न्ववाय्फुम्ह नं ख:।

नेपालभाषा उत्थानया आन्दोलनया मेगु इवलय् गणेश साय्मिं नेपालभाषा ख्याल:या ख्यलय् दुहांभाल।

आपालं ख्यालकय् कलाकार जुया: सशक्त कथं मिहतादिल सा लिपा वना: वय्कलं ख्याल:या निर्देशनया भूमिकाय् थ:त पानादिल। छम्ह ख्याल: निर्देशकया भूमिका मिहतेगु इवलय् यक्व यक्व ख्याल:या निर्देशन यानादिल। ख्याल:म्ह:तय्कत ह्यय्का: जिलला, न्वानां जिलला, अनेक कथं थ:गु ल्हातय् कया: आपालं प्रतिष्ठित ख्याल: च्चमिपिनिगु ख्याल:या निर्देशन वय्कलं सशक्त कथं यानादिल। गणेश साय्मिं निर्देशन यानादीगु छुं छुं ख्याल: थुकथं जुल: ?) न्ह्यलं चाइगु गुबलय्

? २) ह्वाइट मार्केट ३) आ: जित: नं तनतन दइवल, ४) खर्दारया छँय बजेट भाषण, ५) जिं लात कि, ६) अर्थिं याय्गु प्रस्ताव, ७) हाछिका: मैयाया ब्याहा, ८) मन्त्रीजुया खर्बिं प्या:गु भोट, ९) दिदी अजि, १०) सनां गुथि, ११) तां तिं ग्व:जा, १२) खिखांमुग:, १३) तबैक, १४) अबुया म्हय् भुखाय् ब्वल, १५) नारांछ:तय् खँ, आदि। थुपिं ख्याल:मध्ये सनां गुथि ख्यालकय् निर्देशनय् न्हाप सिरपा: त्याकादीगु ख:सा मेमेगु आपालं ख्यालकय् ल्यु, लियाल्यु अले ह:पा: सिरपा:त त्याकाकाय् ताला:गु दु।

अथेहे, ख्याल:या निर्देशनया इवलय् नं वय्कलं यक्व दु:ख सीमा:गु

कलाकारत पाय्छिगु इलय् तक नं ता:मलानाच्चनी। गुम्हं न्हापा गुम्हं लिपा लानाच्चनीगु स्वाभाविक हे जुल। थुकथं विना पारिश्रमिक गणेश साय्मिजुं भीगु मांभाय् नेपालभाषाया थपू, जागरण अले उत्थानया नितिं थ:गु ज्यानया परवाह मत:से चाहि हे थ:त पानादिल।

ख:। समय, परिस्थिती व थाय्थासय् अभाव छू हे ख्याल: नं भौचां स्वँ ल्ह्यय्थे त:थाय् त:गु थासय् थाय् हिला: हिला: ख्याल: स्यनेमा:गु खाय्गु सत्य (समस्या) नं न्हिला: न्हिला: कनादी। नय्गुया ईब्य: मदु, धनेगु च्यूता: मदु। बाचा बाचातक नं ख्याल: स्यनेगु जुयाच्चन। कलाकारत पाय्छिगु इलय् तक नं ता:मलानाच्चनी। गुम्हं न्हापा गुम्हं लिपा लानाच्चनीगु स्वाभाविक हे जुल। थुकथं विना पारिश्रमिक गणेश साय्मिजुं भीगु मांभाय् नेपालभाषाया थपू जागरण अले उत्थानया नितिं थ:गु ज्यानया परवाह मत:से चाहि हे थ:त पानादिल। वय्क:या अथक कुतलं याना: आपालं आपा: जागरुक नेपालभाषाया कार्यकर्तात कलाकार, लेखक, साहित्यकार जूवंगु दु। सुनां थौतक नं थ:पिनिगु लेखन, श्रृजनाया कलायात न्ह्याकाच्चंगु खनेदु। लिसें गणेश साय्मिं ख्यालकय् मिहतेगु, ख्याल:या निर्देशन याय्गुया नापं नेवा: सकिपा व ख्वताबजिइ नं थ:गु कलाकारिता न्ह्यब्वय्गु यानाछु। अथेहे, वय्क: सांस्कृतिक ख्यलय् नं नुग: क्वसा:म्ह व्यक्ति ख:। वय्क: स्वाँछु बालाच:न्हे खल:या सक्रिय ज: नं ख:।

थुकिया लिसें गणेश साय्मि सामाजिक ख्यलय् नं यक्व हे लोकं ह्वा:। सामाजिक ख्यलय् वय्कलं थ: दाजुकिजा, त्वा:बहा: वा मेपिं परिचित व्यक्तितय्सं इनाप

यात धा:सा मचा जंक्व, कय्तापूजा, बा:न्हा: पिकाय्गु, बुराबुरी जंक्व, इहिपा, बुदिं, इहिपाया दिंपो आदिया लिसें दिवंगत जुइधुंकूपिनि बिचा: हाय्का पौ, अथेहे, मदय्धुंकूपिनिगु लत्या, खुला, दकिला आदिया ब्वनापौ नं छँट वंक् च्या: डिजाइन यानादी। थ्व नं छू समाजसेवाया ब्व ख:। अथेहे, वय्क: छुं नं कथंया धार्मिक, सांस्कृतिक, साहित्यिक, भाषिक ख्य:या मुर्धन्य व्यक्तितय्गु बुदिं, दिवसया उपलक्षय् जुइगु ज्याइवल्य् नं वय्क: न्ह्याचिलादी।

छू प्रसङ्गय् वय्कलं धयादी, 'जीवन ल्वाय्त मखु, म्वाय्त ख:, काय्त मखु, बीत ख:।' वय्कलं अभ

न्ह्य:ने वना: धयादी कि थ्व वय्क:या जीवनया मूलमन्त्र सरह ख:। थ्व मूल मन्त्र पूर्वका: थ:गु ज्याखँ न्ह्याकल धा:सा अमृत सरहया मांया दुरु त्वनाया पलेसा पुलेगु थें जुइ, सार्थक जीवनया नितिं थ्व मन्त्र सकलसित अति आवश्यक जू।

थ्व प्रसङ्गयात थय्क कुलास्वय्बलय् वय्कलं थ्यंमथ्यं खुगू दशक तक निस्वार्थ रुपं नेपालभाषा, साहित्य, सांस्कृतिक अले सामाजिक सेवा यायां थ:गु जीवन थौतकया अवस्थाय् थ्यंकेफुगु धइगु वय्क:या मूलमन्त्रं ग्वहालि या:गुलिं ख:। धाथें गणेश साय्मि महान ख:। गणेश साय्मिया नेपालभाषाया सेवा, कलाकारिता, ख्याल: निर्देशन, सामाजिक सदभाव, सहयोग, सदाचार, आदि आदि गुणयात कदर यासें नेपाल संवत् १९४३ दिल्लागा पंचमी (२०८० असार २३) शनिवा:या भिं दिनस नेपालभाषा ख्य:या थीथी खल:पुच:पाखें मंका: रुपं त:जिक हंगु दु। थ्व सकल नेवा: ख्य:या नितिं अतिकं लसताया विषय जूगु दु।

अन्तय् ज्व: हे मदुम्ह अतिकं हनेबह:म्ह गणेश साय्मि नेपालभाषा आन्दोलनया न्ह्यलुवा, कलाकार, प्रशिद्धम्ह ख्याल: निर्देशकलिसें समाजसेवीया थुगु भिं हनेज्याया लसताय् सुख, शान्ति, भिंउसाँय, ता:आयू अले निरन्तर उत्तरोत्तर प्रगतिया कामना यासें दुनुगुलनिसें आपालं आपा: भिंतुना देखानाच्चना।

महान योद्धा व कलाकार गणेश साय्मि

निर्मल बज्राचार्य

शौं सिबें ग्वःदें न्यः गणेश साय्मि दाइ म्हस्युगु, सुनां म्हसीका ब्यूगु ? व सकतां खँ थथे हे धकाः धाय् मफु तर, निताजि खँ धाःसा थबले हे खः धकाः धाय्फु। छताजि खँ, थौं कन्ह्यु ने.सं. ११४३, खँ ने सं ११११ पाखेया खः। नाटक गथे च्वय्गु धकाः मस्युह जिं छधाः प्याखं च्वय्माःगु बाध्यात्मक अवस्था वल। ने.सं. ११११ अबले स्वीनिंद न्यः जि त्रिभुवन विश्वविद्यालयय् एम.एससी. ब्वनाचवनागु। पासापिनिगु करकापय् लानाः न्यःलं चाइगु गबले नांया प्याखं सँझ्याः साहित्य पालां ग्वसाः ग्वःगु छधाः प्याखं धें धें बल्लाः कासाय् ब्वति कयागु। नाटक धइगु छु, गथे भिहतेगु ? गथे च्वय्गु ? रिहर्सल गन गथे याय्गु ? छुं नं मस्यु। दकले न्हापां ला नांदंमह कलाकार व निर्देशक श्रीकृष्ण अणु जिमित निर्देशन यानादिल। नर्स जूह कलाकार ताले मलाःगुलिं वयात पिंतिने हे माल। रिहर्सल याय्गु इलय् जि छँय् च्वंमह रिखायात म्वःल्हुकाच्वंतले श्रीकृष्ण अणु दाई च्वमि हे इलय् मथ्यं धकाः तं चायाः छिमिपत स्यने हे मखु धकाः लिहांभाल। जिपि ला हाःनाः मदुपिं मस्त जुल। अयुंनं सःथे मसःथे पवित्र कसाः, प्रदिप साय्मि, नरेशमान शाक्य, मीमलाल नकःमि, प्रकाशमान श्रेष्ठ जानाः रिहर्सल यानाचवना। थौं कन्ह्यु पवित्र व जि बाहेक प्याहं पासापि डाक्टर पदवी काय्त सफल जुल। गय् गय् द्यं चूलाकू थें गणेश साय्मि जिमिगु पुचल्य् दुहां भाल। जिमित ला अबु हे चूलाः थें च्वन। नाटक नासलं लीक स्यनादिल, नरेशया भूमिका हूःमह पात्र, प्याखंया बाखं हस्पिटलय् बांमलाःगु सेवां छह घाःपाः जूह मनु सीगु दुखान्तक प्लट, तर हूःमह नरेशयात धार्थे हे 'हू वःमह' दय्काबिल गणेश दाइनं। उलि मछि ईतक दां दांछि हे मकाःसे ग्वहालि यानाः नं निर्देशकय् थःगु नां ति धकाः धयामदी, जिमिसं निर्देशनय् नेपालभाषा साहित्य पाला धकाः संस्थाया हे नां तया। जिपि खुम्हेसिया पुचःया न्हापांगु कुतः गणेश साय्मिया निर्देशनं लियाल्युया सिरपाः त्याकेत ताःलात।

निताजि खँ, ने.सं. १११३ या ई। पलिस्थापाखें दकले न्हापांगु ख्यालः कासा याःगु। थुबले नं ख्यालः धइगु छु धकाः मस्युहस्यो परिवन्दय् लानाः दकले न्हापांगु खुसिइ ख्यालः च्वय्माःगु अवस्था वल। जितः परिवन्दय् लाकूह जिमि त्वाः दाजु प्रकाशलाल जोशी खः। जिमि त्वाःया युवा समाज क्लबं ब्वति काय्गु इवल्य् जितः ख्यालः च्वय्त तसकं कर यात प्रकाश दाजुं।

च्वय् मसः धाःसां हे पत्याः मजुइगु, अखतं जितः न्यःसः न्यनीगु 'विश्वभूमि पत्रिकाय् रामशेखर नकःमि व दुर्गालाल श्रेष्ठ धुंकाः निर्मल वज्राचार्यया नां छापे जूगु, छं ख्यालः च्वय्मसः धयाः जि पत्याः जुइला ?' थथे जक धार्थां ख्यालः च्वय् हे माःगु अवस्था वयाः श्रीकृष्ण अणु दाइया 'ख्याः बचिं नी बचिं' नांया ख्यालः मुना नातिबज्र दाइयाथाय् न्यानाः गथे यानाः न्हिकेगु संवाद च्वय्गु धकाः सीकाः सःथे मसःथे 'थन थथे हे खः' धाःगु ख्यालः च्वया। प्रकाशलाल जोशी, अशोकलाल श्रेष्ठ (सक्वया मदनकृष्ण), प्रबोध कसाः, रेवन्तलाल श्रेष्ठ, प्रभात रिमालयात गणेश साय्मिं ख्यालः अतिकं धिसिलाक स्यनादिल। 'न्यःलं चाइगु गबले' प्याखनय् हास्य पात्र नरेशयात भचा अप्वः 'फोकस' याःगुलिं वय्कः ख्यालः विधाय् धिसिलाःगु निर्देशन याय्गु क्षमता दुम्ह व्यक्तिकथं जिमिसं ताय्का। अथे जगुलिं ख्यालःया निमित्तं गणेश साय्मियात हे निर्देशनया भाला बिया। छह छह कलाकारयात ध्यान बियाः उमि दथुइ हे प्रतिस्पर्धा जुयाच्वंगु थें भान जुइक कलाकारितां जाय्केगु ज्या यानादिल। ख्यालकय् ३६ नं वडाया वडाध्यक्षयात धार्थेया २४ वडाया अध्यक्ष जुद्धरत्न बज्राचार्य ला स्वकः तकर रिहर्सल स्वयधुंकाः धया दिल 'ख्यालकय् च्वंमह वडाध्यक्षला जि स्वःसा स्वय् हे म्वाः का, दुरुस्त हे जि, जिं गय् नवाय्गु ख्यालकय् नं अशोकलाल अथेहे न्वावाइ। जबकि वास्तविकताय् अशोकलाल जुद्धरत्नयात गवले हे मखनि, गणेश दाइ नं जुद्धरत्नयात गवले मखनि !, ख्यालः च्वमि जि वडाय् गबले दुहां तकर मखनि तर, ख्यालः तसकं जीवन्त जुल, ल्यु सिरपाः त्याकेत ताःलात। ख्यालः धइगु गय् च्वय्गु धकाः मस्युहस्यो 'दकले बांलाःमह ख्यालः च्वमि'या सिरपाः त्याकेत सफल जुल। थ्व दक्व चमत्कार गणेश साय्मिया खः। जि थेंजाःमह न्हापांगु खुसिइ प्याखं व ख्यालः च्वंमहेसित नं याउंके हे पत्याः यानादिल। लच्छि लच्छितक न्हिन्हं निर्देशन यानादीसां धेबाया खँ ल्हाना हे दीमखु, अबले नेपालभाषायात थकाय्गु इवल्य् सकले लय्ताःच्यः जुइ न्यायाः। जिनाप स्वाःगु खँ धुंकाः आः जिनाप मस्वाःगु गणेशदाइया थी थी आयामया बारे न्यःब्वय् थी थी ब्वय् ब्वथलाः।

असफलम्ह म्चेहालामि व धिसिलाःमह ग्वहालिमिः

विसं. २०१८ साल, पंचायत व्यवस्था लागू जूगु दीछि जक दूगु ई, नेपालभाषायात सी दय्क क्वत्यःगु वाःचाय्काः हितकरवीर सिं कसाः व ईश्वरानन्द श्रेष्ठाचार्यया पुचलं अन्तर स्कूल नेपालभाषा साहित्य सम्मेलनया ग्वसाः ग्वल। ग्वसाः खलःया गणेश साय्मि नं दुजः, वय्कःया इच्छा उगु साहित्य सम्मेलनय् दबुलिइ दनाः म्ये हालेगु। भाषिक अनुराग व म्ये हालेगु इच्छां थंबहीया पसल्य् साइकल बालं कयाः यें, यल, ख्वप, थिमि व भ्वंतय् च्वंगु स्कूलय् वनाः पौ ब्यू वनेगु यानादिल।

म्ये रिहर्सल याय्गु इवल्य्

दुर्गालाल श्रेष्ठ व दर्शनदास भ्वाइस ट्रेष्ट काय्गु भूवल्यु मल्ल के सुन्दर लगायत गणेश साय्मियात नं दुमथ्याकल। तन मन धनं साहित्य सम्मेलन याय्त साइकल गयाः भ्वंतय् तक वनीमह गणेश दाइया तसकं तं वल, छुं दितक सम्मेलनया ज्या नं याय् मास्ति मवल। अयुंनं उलिमछि थःगु मेहनत तुइधुंकाय्गुयात अथें त्वःतेमज्यु धकाः हानं छकः दबुलिइ दनाः म्ये हालेत इनाप याःबलय् लसकुस म्ये 'गय् दनी अथें थ्व देश' म्ये हालेगु इवल्यु दकलय् ल्युने गणेश साय्मियात थनाः म्ये हाय्कल। गणेश दाइया दबुलिइ दनेगु इच्छा पूवन। म्ये हालेगुलिइ असफल जूह गणेश दाइ नं सलंसःमह प्याखंम्वः व ख्यालःम्वःतय्त दबुलिइ थनेत सफल जुल।

२०२२ आन्दोलनया निडर योद्धा

२०२२ सालय् रेडियो नेपालं नेपालभाषाया समाचार व जीवन दबू दिक्बले येंय् च्वपिं नेवाः आन्दोलित जुल। थ्व आन्दोलन यें, यल, ख्वप जुयाः स्वनिगलं पिने जुजुं देय्न्त्यं हे ब्यानावन। दकलय् न्हापांगु विरोध ज्याइवः श्रीघः बिहार दुनेपाखे च्वंगु क्वबहालय् सुदर्शन महास्थवीरया न्यःलुवाय् न्हापांगु विरोध सभा जुल। उबलय् गणेश साय्मि चिनाखें ब्वनादीगु खः। गणेश साय्मिया स्याःन्याःपिं पासापिं दुर्गामानन्द बज्राचार्य व मुक्तिनाथ मानन्धर जानाः चान्ह्यु चान्ह्यु पोष्टर तिकेगु ज्या यानादी। आन्दोलनया इलय् थाय्थास वय्कःयात च्वना नं यंकूगु खः। थुगु हे आन्दोलनं नेवाः भाषाया साहित्यकारत पिल्लूःगु खः।

मुनासःया न्हापांगु ख्यालः कासा

ने.सं. १०९२ (विसं. २०२१) पाखे मदनकृष्ण श्रेष्ठ व श्रीराम श्रेष्ठपिं जानाः येंया प्यूखाय् मुनासः नीस्वन। उगु संस्थां दकले न्हापांगु खुसिइ ग्वःगु ख्यालः कासाय् श्रीकृष्ण अणुया निर्देशनय् गणेश साय्मिं 'तां तिं ग्वःजा' ख्यालः भिहताः न्हाप सिरपाः त्याकादिल। व धुंकाः वय्कलं 'खिखां मुगः', 'ह्वाइट मार्केट', 'स्वल मुखुला ख्यालः', 'आ. जितः नं तन तन दइ वल' 'तःतः जा.गु मेच, 'वैय् देशय् क्वंय जात्रा' नेपाल बन्द 'अछिं याय्गु प्रस्ताव' भिहता दीगु खःसा 'न्यःलं चाइगु गबले ?' व 'थन थथे हे खः'या निर्देशन यानादीगु खः।

धिसिलाःमह दांभरिं:

मुनासःया ख्यालः कासाय् ब्वति काय्त खलः पुचःपाखें ब्वति काय्दइगु नियमं यानाः नेपालभाषाया तःगुमछि खलः पुचः पिल्लुल। थुपिं सकल खलःपुचःयात व्यवस्थित याय्त नेपालभाषा मंकाः खलःया आवश्यकता महशुस जुयावल। दुर्गालाल श्रेष्ठयात नायः दय्काः खलः नीस्वनेगु इवल्यु गणेश साय्मिं पदमरत्न तुलाधरयात नायः दय्केगु प्रस्ताव यानादिल, व हे प्रस्तावं मूर्त रूप काल, थः संस्थापक दांभरिं जुयादिल। थ.गु कार्यकालय् गणेश साय्मिं धिसिलाक दांभरिया जिम्मा कयाः थी थी ज्याइवः यानाः मुंकातःगु ७५६ः तकां १ रोपनी २ आना २ पैसा जग्गा न्यानाकाल। कविकेशरी चित्तधर हृदयं १० आना जग्गा दान नं यानादिल। दकले लिपांगु इलय् यें महानगरपालिकाया आर्थिक ग्वहालिं नेपालभाषा मंकाः खलःया थःगु हे छें धस्वात।

मग्याःमह कलाकारः

ने.सं. ११०२ (वि.सं. २०३८) य् नेपालभाषा मंकाः खलःपाखें बीरगंजय् वनाः सांस्कृतिक ज्याइवः तःजिक क्यन। टिकट शो यानाः धनप्वः नं मुंकल। येंय् लिहां वय्कःबले धरानया लक्ष्मीबहादुर हल्वाई नापलात। धरानयुं नं नेवाःतय्त व ज्याइवल्यु वनेमाः धकाः कर यासेलि धरानया भानु बसपार्कय् च्वंगु गणेश टाकिजय् हिन्दि सिनेमा क्यनेज्या दिकाः प्याखं क्यनेगु पर्दा लिकाय्काः सांस्कृतिक ब्वज्या यात। मल्ल के सुन्दर उद्घोषक अले भृगुराम श्रेष्ठ, नगिना जोशी, नबिना श्रेष्ठ, रामप्रसाद मानन्धर, धर्मशोमा तुलाधर दुथ्याःगु पुचलय् श्रीकृष्ण अणुया तंबैक नं क्यनेगु ग्वसाः। छपु निपु, प्याखं व म्ये हाःबलय् तक छुं मजू। जब तंबैक ख्यालः जुल, नेवाः भासं जक संवाद जुयाः अनर्चपिं नेवाःतय्सं नेवाः मथुया. हाःहू यात। उलिं जक मगानाः गोलभेरा, ख्यैय्, लाकामं तक कय्कल, स्टेजं सकले बिस्वुवन, भृगुराम, रामप्रसादं जिमिसं म्ये हालेमखुत धाल। तंबैकया कलाकार गणेश साय्मि छह जक बैकया मेनेजरया टेबल क्वय् सुलाः थःगु सुरक्षा यानाच्वन। स्टेजय् गणेश दाइ जक याकःचा, कय्केगु मदी, अय्सां

तबि, मिखा ज्यानाः, ख्वाः ज्यानाः म्ह ज्यानाः स्वकुमितय्त शान्त याय्त याकःचां कुतः यात, भतीचा शान्त जुल। अने पलखया निमित्त रामेश, रायन, रामकृष्ण दुवालं गांगामं दनावा म्ये थी थी भासं हालाः भाय्या महत्व थुइके धुंकाः हानं सलल सांस्कृतिक ज्याइवः ताःलाक क्यन।

नेपाल सम्वत्त्या आन्दोलनं कथुया क्यान्सरः

ने.सं. ११०६ (विसं. २०४२) कालिमाटी न्हूदं मोटरसाइकल च्याली याःबलय् रसियन जीपय् च्वनाः माइकं 'नेपाल सम्वत् राष्ट्रिय सम्वत्, सरकारं मान्यता बी हे माः, भित्तुना दु भित्तुना न्हूदंया भित्तुना' धकाः सुधसिया ९ बजेनिसें बहनी ७ बजेतक १० घन्टा मदिकक ततःसलं हालाः वय्कःया कथुइ घाः हे जुल, हि नं वल, लिपा क्यान्सरया रूप काल। नेपाःया गैडाकोट व दिल्लीतक वासः याः वन। अय्सां आःतक च्त्वुकक मलनि। डाक्टरतय्सं अपरेशन याय्माली धाल। नापं अपरेशन याय्बलय् क्यान्सर ला लनी तर सः पिकाय् फइमखु धाःगुलिं अपरेशन याय्त उलि लःलः मधया च्वंगु अवस्था दु। ७७ दँ दुम्ह गणेश दाइयात व हे ल्वचं आःतक दुख बियाच्वंगु दु।

नेपाल सम्वत्त्या क्यालेण्डर पिथनेज्याः

थौं कन्ह्यु नेपाल सम्वत्त्या क्यालेण्डर पिथनेगु ज्या उलि थाकु मजू। न्हापा प्रेस हे मदुबलय् भिंघः त्वाल्य् च्वंमह कलाकार पुष्परत्न शाक्ययात थीथी क्रिपा जक मखु, तिथिमिति तकर बांलाःगु आखलं च्वकाः जिंक ब्लक दय्काः, भ्वंतय् छापे यानाः द्वलंघः क्यालेण्डर पिथनेगु ज्याया शुरुवात गणेश साय्मिं यानादीगु खः। यलय् च्वंमह मंगलराज जोशीयाथाय् वनाः तिथिमिति कयाः पुष्परत्नयात च्वके बीकेगु याइ। न्हूदंबलय् बसन्तपुलिइ वनाः छपाःया न्यातका/न्यातका कयाः तःपाः हे मीगु यानादी। उलिजक जक मखु, न्हूदं च्याली सिधय्काः नं त्वाःत्वाल्यु वनाः द्वलंघः क्यालेण्डर मीगु यानादी। थुगु ज्या थैहिंतिस्थित नेपाल मैत्री अध्ययन मण्डलपाखें यानादीगु खः। उकिया वय्कः संस्थापक दुजः खः।

गणेश साय्मि मचाबलय्था छुं खँतः

गणेश साय्मिया स्वम्ह दाजुपिं मचाबलय् हे मदयावन। प्यम्हम्ह काय्कथं गणेश साय्मि बुयाः स्वांछुपु गणेशःयात छानाः लानाकयाः आः तक ताःआय् कयाः भूगु न्यःने वय्कः धस्वानाच्वंगु दु। गणेश दाइ मचाबलय् तसकं हारां जूगुलिं वय्कःया अबुं छकः न्हाय्कं भालय् वांछवयाब्यूगु खँ लुमकाः कनादी। जुद्धोदय पब्लिक स्कूलय् रामलाल मानन्धर धइम्ह हारांमह मास्टरं १० बजे मथ्यंकलाक लुखाय् च्वनाः कथिं ल्हाःपाय् दाय्गु। गणेश साय्मिया अबु मचाबलय् म्दुगु, मांया सुलिंपसः, माय्वः छुइत माय् क्यलाः ल्हाः हे सिले मलाकक ब्वा'य् ब्वा'य् वसां १० बजे पुलेधुंकी, उकिया कारणं राम सरया कथिं यक्व हे दाय्के लं धकाः कनादी।

भाषा आन्दोलनया....

गोर्खालीको गोर्खे राज, नेवार जति भागाभागा'। वयकःपिसं चिछिया दुने यैया थःने व क्वःने न्यंकभनं अज्याःगु पम्प्लेट तिकेगु ज्या क्वचाय्कादिल ।

थ्व आन्दोलन दछि धइथे थोथी थासय् सभा यानाः मदिक्क न्ह्यात । छक्कः न्यतपाःच्यय् ज्याइवः जूथाय् माइक चले याइगु ब्याटी ल्हवंबलय् उकिया एसिड वानाः वयकःया म्ह छम्ह लात । एसिड लाय्वं म्हय् फिनातःगु नाइलनया कमिज ला सरर हे नाया वन । म्हय् धाःसा पासापिसं काचाकाचा सोडा लः बुतु बुला ब्युबलय् छुं जुइ मलात ।

अबले गनं सभा समारोह याय्बलय् माइक छ्यलेगु खःसा उकिया लागिं अञ्चलाधीश ज्याकुथिइ वनाः अनुमति काय्माः । अञ्चलाधीशं अनुमति ब्यूसा जक माइक चले याय्दइ । छक्कः तेबहालय् ज्याइवः याय्माःगु, माइकया अनुमति मब्यू । अबलय् टेकबहादुर रायमाझी धाःम्ह अञ्चलाधीश दुगु । शनिवाः जुगुलिं ज्याकू बन्द । उकिं अनुमतिया लागिं वयागु छैय् वनेमाःगु जुल । गणेश साय्मि लगायत छपुचः पासापिं बानेश्वरय् अञ्चलाधीशया छैय् वन । अञ्चलाधीशं नेवाःतय्सं कार्यक्रम याइबलय् साम्प्रदायिक खँ पिकाइ, उकिं माइकया अनुमति बी फइमखु धाल । वहे इलय् गणेश साय्मि लगायतया पासापिसं न्ह्यसः तल, 'अथे खःसा गंगालाल श्रेष्ठ, धर्मभक्त माथेमापिसं प्रजातन्त्र हःगु नं साम्प्रदायिक खः ला ?'

अञ्चलाधीशं लिसः बी मफुत । माइक चले याय्दइगु मौखिक अनुमति ज्वनाः वयकःपिं लिहां भाल । तेबहाःया उगु सभाय् आपालं मनूत मुंगु खः । माइक मदुगु जूसा अन ज्याइवः हे याय् मफइगु जुइ ।

नेपाल संवत्तया आन्दोलन :

स्वनिगःया नेवाःतय्सं गुगु इलय् नेपाल संवत्तया आन्दोलन न्ह्याकल, उगु इलय् गणेश साय्मि जोश जाँगरं बिलिबिलि जाःम्ह ल्याय्म्ह तिनि । उकिं नेपाल संवत्तया हरेक ज्याइवल्य् वयकः सहभागी जुइ । वहे इलय् वयकःया हे सक्रियताय् थँहिति या नेपाल मैत्री अध्ययन मण्डलं नेपाल संवत्तया क्यालेण्डर पिथनीगु खः । वयां लिपा मेमेगु संस्थातय्सं नं अज्याःगु क्यालेण्डर पिथनेगु शुरु यानाहल ।

नेपाल संवत् ११०६ या न्हूदँय् कालिमाटी त्वालं मोटरसाइकल चाली याःगु । उगु इलय् वयकः नं कालिमाटीइ हे च्वनादीगु । च्यालीइ माइकिड याय्गु भाला वयकःयात बिल । वयकलं गाडीइ च्वनाः 'नेपाल संवत् राष्ट्रिय संवत्, भिंतुना दु भिंतुना न्हूगु दँया भिंतुना' आदि नारा लगातार थ्वय्कादिल । च्याली चाःहिलाः येँ, यल, ख्वपन्यकं थ्यंबलय् तर्क वयकः याकःचां हे नारा थ्वय्का च्वनादिल । थुकथं करिब ९ घन्टा तक मदिक्क ततःसलं नारा थ्वय्कगुलिं वयकःया कथुइ समस्या पिहांवल । लिपा क्यनास्वःबलय् कथुया भोकल कर्ड हे स्यनेधुंकल धाल । थुकिं यानाः वयकःया सः तर्क पिहां मवइगु अवस्था जुल । नेपालय् उपचार मजुयाः वयकलं भारत वनाः अपरेशन याकादिल । अय्मं वयकःया कथुया थ्व समस्या आः तर्क मलनि ।

नेपालभाषा मंकाः खलः पलिस्थाः

येँया नेवाःतय्सं गठन याःगु सशक्त संस्था नेपालभाषा मंकाः खलःया वयकः संस्थापक दांभरिं खः । अबलय् मंकाः खलः गठनया ज्या क्षेत्रपाटीया रामहरिकृष्ण मानन्धरया कुतलय् जूगु खः । पद्मरत्न तुलाधरया अध्यक्षताय् मंकाः खलः गठन जुल । उकी दुर्गालाल श्रेष्ठ न्वकू मल्ल के. सुन्दर छ्यांज्ये सा गणेश साय्मि दांभरिं जुल ।

दांभरिया ल्याखं मंकाः खलःया फुक्कं ल्याःचाः तय्गु जिम्मा वयकःयागु जुल । अबलय् मंकाः खलकं दबुछै दनेगु धकाः चन्दा म्हय् गुलिसें यःमरि पुन्हिकुन्हु त्यःछित्यः फ्वनाः दां मुंकेगु ज्या यानाच्वंगु खः । गणेश साय्मि थःगु म्हिचाय् हे न्हयंगु चीधंगु पाकेट बुक दय्काः मंकाः खलःया ल्याःचाः दुस्त यानादीगु खः । वयकः दांभरि जुयाच्वंगु इलय् हे मंकाः खलकं डल्लु वज्र होटलया ल्युने १ रोपनी २ आना २ पैसा जग्गा न्हयन्याद्वः (७५,०००) तर्का न्याःगु खः । वहे थासय् लिपा चित्तधर हृदयं १० आना जग्गा दान बियादीगु खः । वहे जग्गाय् आः येँ महानगरपालिकाया ग्वाल्लिइ मंकाः खलःया दबु छै धस्वाय्धुंकूगु दु । उगु इलय् मंकाः खलकं याइगु त्यःछित्यः हालेगु, नसंचा हुलेगु ज्याय् सांगीतिक ज्याखँयं नं गणेश साय्मि हे सहभागी जुयादीगु खः ।

वयकःया थुगु योगदानयात मंकाः खलःया सकलें दुजःतय्सं सकारात्मक कथं मूल्यांकन यानातःगु जुयाच्वन । मंकाः खलःया न्हापांगु अधिवेशन जूबलय् वयकः दकलय् अप्वः भोट हयाः दुजः पदय् निर्वाचित जुयादीगु खः ।

मानन्धर समुदायय् सक्रियता :

गणेश साय्मि थँहिति मानन्धर समुदायया काय्मचा खः । तर वयकःया सक्रियता धाःसा थँहिति पिनेया मानन्धरतय् दथुइ तर्क ब्याः । थँहिति त्वालं याइगु हरेक सांस्कृतिक ज्याइवल्य् वयकः सक्रिय जुइ । थँहिति त्वाःया गुथिइ छुं च्वय्माःगु ज्या वःसा वयकलं हे यानादी । त्वालं आयोजना याइगु बाजं कासा, गुथि भव्य व विशेष यानाः बालाचः-हेया जात्राय् वयकः लिमलाक सनाच्वंगु दइ । थँहिति त्वाःया हे प्रतिनिधित्व यासें वयकः केन्द्रीय मानन्धर संघय् नं सक्रिय जुयादीगु दु । वयकलं छगु इलय् मानन्धर संघया सहसचिव जुयाः ज्या यानादीगु खः । मानन्धर संघ देय्न्यकंया मानन्धरतय् थोथी गतिविधि यासें छपं छधी याना तःगु दु ।

ख्यालः ख्यलय् :

नेपालभाषा ख्यलय् गणेश साय्मिया योगदान तःताकथं दुसां वयकःया म्हसीका धाःसा ख्यालः कलाकार व निर्देशक कथं स्थापित जुयाच्वंगु दु । वयकः छम्ह नासलं ल्युम्ह ख्यालःम्वःलिसें कुशल निर्देशक खः । ख्यालः ख्यलय् वयकलं न्हापांगु खुसी पलाः तयादीगु २०१८ सालपाखे खः । बुद्ध जयन्तीया लसताय् स्वयम्भूया आनन्दकुटी विद्यापीठय् अन्तर हाइस्कूल साहित्य सम्मेलन जूगु जुयाच्वन । उकी छपु ख्यालः नं क्यनेमाःगु खँ जुल । उकिया लागिं वयकः व पासा गिरिजा कारीजत जानाः छपु ख्यालः तयार यात । अबलय्

ख्यालः तयार याय्गु धकाः स्क्रिप्ट च्वय्गु, निर्देशन याय्गु धइगु चलन हे मवःनि । ख्यालःम्वःत नापं च्वनाः छं थ्व न्ववाय्गु, वं न्ववाय्गु, जिं थ्व न्ववाय्गु धकाः खँया खँ दय्की । अले दबुलिइ वनाः वहे न्ववाइ । उगु ख्यालः नं उकथं हे तयार जूगु खः । उकी गिरिजा कारीजत जातः स्वइम्ह गुर्जु सा गणेश साय्मि कलाः मदयाः हीमी चायाच्वम्ह छम्ह पीडितया पात्रय् दुगु खः । मत्तू जातः नापं तुइकाः गय् यानाः ब्याहाः याय्गु धकाः सल्लाह जुइगु हास्यपूर्ण दृश्ययात ख्यालः दय्काः न्ह्यब्वःगु जुयाच्वन । व ख्यालःया लेखक, निर्देशक व शीर्षक तर्क मदु ।

थ्वहे इवल्य् नेसं १०९२ पाखे मुनासः नांयागु संस्थां नेपालभाषा ख्यालः कासा न्ह्याकीगु खँ जुल । मुनासः मदनकृष्ण श्रेष्ठ, नविन चित्रकार, श्रीराम श्रेष्ठ आदिपिं जानाः गठन याःगु संस्था खः । मुनासलं याःगु न्हापांगु ख्यालः कासाय् हे गणेश साय्मि नं म्हितादीगु खः । उकी श्रीकृष्ण अणु 'तातिवःजा' नांयागु ख्यालः च्वयाः थम्हं हे निर्देशन यानादीगु खः । उगु ख्यालः गणेश साय्मिया हे ककापिनि लाजिम्पाटय् च्वंगु छैय् च्वनाः रिहर्सल यात । ख्यालः कासाय् भिन्नेह्यथ्वःसिनं ब्वति काःगु खः । उकी 'तातिवःजा' हे न्हाप सिरपाः त्याकेत ताःलात । अथे हे नेसं १०९४ य् जूगु निक्वःगु ख्यालः कासाय् वयकलं श्रीकृष्ण अणुया हे 'खिखांमुगः' धाःगु ख्यालः म्हितादिल । तर उगु दँय् रामशेखरया 'बाह्र बजे' ख्यालः न्हाप लात ।

थ्वहे इवल्य् नेसं १०९६ य् वयाः पद्मरत्न तुलाधरं नं ख्यालः च्वयादिल । मुनासःया कासाय् हे ब्वति काय्गु धकाः पद्मरत्न 'ह्वाइट मार्केट' नांयागु ख्यालः च्वयादीगु खः । उगु ख्यालः आः सुयात निर्देशन याकेबीमाली धकाः सहलह जूबलय् पद्मरत्न व राजेन्द्रमान शाक्यं गणेश साय्मिया नां कयादिल । गणेश साय्मि न्हापांगुखुसी उगु ख्यालः निर्देशन यानादिल । न्हापांगु निर्देशन जुगुलिं व छपु ख्यालः स्यनेत वयकःयात लत्या बित । उगु दँय् मुनासलं ख्यालः कासा मयाःगुलिं उकिया प्रदर्शन थाय्मरु दबुलिइ ल्याय्म्ह मुना धाःगु संस्थां याःगु ज्याइवल्य् जुल । ख्यालः चाहिं किलाघःया मांभाय् पुचः धाःगु संस्थां न्ह्यब्वःगु खः ।

थुकथं ख्यालःम्वः जुजुं गणेश साय्मि ख्यालः निर्देशक जुल । ह्वाइट मार्केट लिपा वयकलं हाँछकाः मैयांया ब्याहा, मन्त्रीया ख्वबिं प्याःगु सः, दिदी अजि, अछिं याय्गु प्रस्ताव, जिं लात कि, खरदारया छैय् बजेत भाषण, सनां गुथि (निर्देशनय् न्हाप, ११०० दँ, मुनासः, च्याक्वःगु ख्यालः कासा) ख्यालः स्यनादिल । वयकलं अप्वः यानाः पद्मरत्न व रामशेखरया ख्यालः स्यनादीगु दु । अथे हे मल्ल के सुन्दरं च्वयादीगु 'खल मखुला ख्यालः' नं स्यनादीगु दु । छक्कः पद्मरत्नं च्वयादीगु 'नारायणःतय् खँ' नांयागु ख्यालः वयकलं न्यान्हुया दुने स्यनाः प्रदर्शन यानादीगु खः । रामशेखरं च्वयादीगु 'बाह्र बजे' ख्यालःयात टेलिप्याखं दय्कूबलय् उकी नं वयकः म्हितादिल । थुकथं थोथी टेलिप्याखं व फिल्मय् नं वयकःया पलाः न्ह्याना वन ।

थोथी खलः पुचःतय् ख्यालः स्यनाच्वंगु उगु इलय् वयकः छैया जिम्मेवार अभिभावक जक मखु ककापिनि उद्योगया व्यवस्थापन स्वय्गु जिम्मेवारी समेत क्वबियाच्वम्ह खः । उकिं ख्यालः स्यनेगु इलय् छै व ज्याकुथिइ थोथी त्वहः चिनाः वनेमालीगु जुयाच्वन । ख्यालः स्यनाः लिहां वइबलय् गबलें ११-१२ बजे नं जुइधुंकी । थज्याःगु अनेक मगाःमचाःया दथुं ई पिकयाः वयकलं

ख्यालः निर्देशन यानादीगु खः ।

मचा-ल्याय्म्ह वैसिनसें भाषा ख्यःया थोथी मोर्चाय् च्वनाः भाषिक आन्दोलनयात घ्वासा बियावःम्ह भाजु गणेश साय्मि थौं जक्व याय्गु वैसय् थ्यनेधुंकाः तक नं निष्क्रिय खनेमदु । उसीय् मदयाः छैय् हे लानाच्वंगु इलय् बाहेक भाषाया हरेक ज्याइवल्य् गनं वक्ता, गनं स्रोता व गनं ग्वासाःमि जुयाः वयकः सक्रिय जुया हे च्वंगु दिन ।

कलाकार गणेश साय्मि हना पुचः

सक्वय् हना ज्याइवः

शंखरापुर नगरपालिका सक्वय् श्री माधव नारायण स्वस्थानी व्रत तथा शालिनदी सुधार समितिया ल्याःचाः व हना ज्याइवः क्वचाःगु दु । उगु हे ज्याइवल्य् सक्वय् दँय्दसं पौष शुक्ल पुनिहिनसें माघ शुक्ल पुनिहतक यानाः लच्छियं धलं दंकेगु इवल्य् आर्थिक व भौतिक ग्वाल्लि याःगु संघसंस्था, पुलिस, स्काउट, मिसा पुचः, ट्राफिक प्रहरी व थोथी ब्याक्तियात हनापौ लःल्हासें हंगु खः ।

ज्याइवल्य् थःगु नुगःखँ तसें

पूर्व नगर प्रमुख सुवर्ण श्रेष्ठ थः मेयर जुयाबलय् शंखरापुर नगरं जक मखसें काेश्वरी मनहरा नगरपालिका व गोकर्ण नगरपालिका तर्क वनाः धेबा हयाः मेलायात फ्यानाबियागु व आः नं प्रदेशपाखें बजेत हय्गु बचं बियादीगु ख । नगर प्रमुख रमेश नापितं नगरय् लाःगु धार्मिक सम्पदा संरक्षण याय्गु नितिं व बज्रयोगिनि, नारायणीश्वर, सलम्बु देवी व ईन्द्रायणी देवीयात पर्यटकीय गन्तव्य दय्केगु कुत याय्गु प्रतिवद्धता प्वकादिल ।

कलाकार गणेश....

योद्धा कथं न्ह्यःने हःगु खः । उगु इलय् जुइगु थोथी साहित्यिक सांस्कृतिक सभाय् वयकलं कविता वाचन याय्गु जक मखसें, थःगु कविता मेपिन्त वाचन याकेगु व मेपिन्त तक नं कविता वाचन याकेगु नितिं प्रेरित यानादिल । २०३३ सालय् ख्यालिं जुजु मदन कृष्ण श्रेष्ठ, रामशेखर नकःमि, श्रीकृष्ण अणु दुगु 'मुना सः' नांयागु कलाकारतय्गु संस्थाय् आवद्ध जुयाः निर्दलीय पञ्चायती व्यवस्था विरुद्धया राजनीतिक चेतना जागृत याय्गु, प्रजातन्त्रया पक्षय् सः तयाः मनोरञ्जनात्मक ज्याइवःत याय्गु नं यानादिल ।

थौया दिनय् नेपालभाषा मंकाः खलःया दबुछै धस्वाय्धुंकूगु दु । उकिया नितिं नं साय्मिया तःधंगु योगदान दु । तत्कालीन इलय् मंकाः खलःयाके छै दनेत जग्गा व धेबा नितानं मदिनबलय् चन्दा म्हय्गुलिसें यःमरि पुन्हिकुन्हु त्यःछित्यः फ्वनाः

धेबा मुंकेगु व उकिं जग्गा न्याःगु खः । उगु इलय् साय्मिया सक्रियता उगु ईया मंकाः खलकय् वयकःया सहकर्मीपिन्सं थौतकं लुमंकेगु याः । वयकः साय्मि मंकाः खलःया संस्थापक दांभरिं तर्क खः ।

'वायुप्रदूषण....

याःगु व उकिया नितिं बजेत तर्क तर्जुमा यानागु जानकारी बियादिसे थ्व प्राविधिक व बहुपक्षीय विषय जुगुलिं प्राविधिक ग्वाल्लि काय्माःगु खःसा उकिया नितिं सहकार्य याय्त महानगर तयार दुगु धयादिल ।

अथे हे, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त अधिकारी वातावरण भन् भन् स्यनावनाच्वंगु धासें थुकिं मेपिन्त मखसे थःत हे नोकसानी यानाच्वंगु खँ ब्याक्ति थम्हं अनुभूति याय्फइगु जुगुलिं वातावरण सुधारया नितिं ब्याक्ति थम्हं हे व्यवहारय् सुधार याःसा गाःगु व याय् नं फइगु बिचाः तयादिल ।

हरेक मंगलवार

राष्ट्रियताको लागि समर्पित

मेरो साप्ताहिक

मन्त्रा साप्ताहिक Mero Saptahik

मालाः मालाः ब्वनादिसँ ।

सृष्टि 'मिस स्टार युनिभर्स २०२३'

दुबइलय् जूगु अन्तराष्ट्रिय सौन्दर्य कासाय् 'मिस स्टार युनिभर्स

२०२३' या शिर्ष उपाधि सृष्टि महर्जनं त्याक्गु दु।

उगु कासाय् १९ देशया प्रतिस्पर्धीपिन्स ब्वति काःगु खः। २२ दँया महर्जनं उगु कासाय् 'मिस गर्जियस' व 'मिस प्राइड अफ स्टार युनिभर्स' या सवटाइट न त्याक्गु खः।

'इन्डो इन्टरनेशनल फेसन कार्निभल एण्ड अवार्ड २०२३' अन्तर्गत जूगु कासाय् 'मिस स्टार युनिभर्स २०२३' य् महर्जनायात ग्रिनआर्ट मिडियां 'मिस स्टार युनिभर्स नेपाल २०२३' ताज छ्वया हःगु खः।

विषादीको प्रयोगमा सचेत बनौं

विषादीको प्रयोगबाट व्यक्तिमा देखिने लक्षणहरु,

- थकान महशुस हुनु, टाउको दुख्नु, रिङ्गटा लाग्नु, छाती दुख्नु।
- छाला लाटो हुनु, चिलाउनु र फोका आउनु।
- आँखा रातो हुनु, पोल्नु, आँसु बगिरहनु, धमिलो देखिनु र आँखीभौं फरफराउनु।
- नाक पोल्नु, पातलो सिंगान बगिरहनु, खोकी लाग्नु, वाकवाकी लाग्नु, वान्ता हुनु र निद्रा नपर्नु।
- हिँड्दा लड्खडाउनु, कम्पन हुनु, होस हराउनु, स्वाँ-स्वाँ बढ्नु र मुर्छा पर्नु।

त्यसबाट प्यारालाइसिस, हृदयघात तथा मृत्यु समेत हुन सक्ने भएकोले विषादीको प्रयोगमा सावधानी अपनाऔं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

दुनुगलंनिसैं भिंतुना

A+	4
A	19
B+	22
C+	8
C	6
Total	59

वि.सं. २०७९ या एसईई ताःलाःपिं थुगु स्कूलया ब्वनामिपिन्त भिंतुना देछानाच्चवना।

राजु महर्जन, प्रिन्सिपल
न्यू जेनिथ ई. मोडल स्कूल
भुखडखेल, काठमाडौं।

दुनुगलंनिसैं भिंतुना

हनेबहःम्ह **भाजु शाक्य सुरेन**
हलिं नेवाः दबू (वर्ल्ड नेवाः अर्गनाइजेशन)या केन्द्रीय न्वकु पदय् नियुक्ति जुयादीगुलिं यक्व यक्व भिंतुना लिसैं सफल कार्यकालया निंतिं मनंतुना।

मोतिशान्ति शाक्य
समाजसेवी

दुनुगलंनिसैं भिंतुना

थुगु सेवागृहया सल्लाहकार
भाजु शाक्य सुरेन
हलिं नेवाः दबू (वर्ल्ड नेवाः अर्गनाइजेशन)या केन्द्रीय न्वकु पदय् नियुक्ति जुयादीगुलिं यक्व यक्व भिंतुना लिसैं सफल कार्यकालया निंतिं मनंतुना।

राज्यलक्ष्मी बज्राचार्य, संस्थापक अध्यक्ष
मुदिता सेवागृह
इमाडोल, नयाँ बस्ती, वडा नं.१ ललितपुर, ५२०३६४३
इमेल : muditasewagriha@gmail.com
सकल जः

दुनुगलंनिसैं भिंतुना

थुगु स्कूलया परिकल्पनाकार
भाजु शाक्य सुरेन
हलिं नेवाः दबू (वर्ल्ड नेवाः अर्गनाइजेशन)या केन्द्रीय न्वकु पदय् नियुक्ति जुयादीगुलिं यक्व यक्व भिंतुना लिसैं सफल कार्यकालया निंतिं मनंतुना।

रामेश्वर देशर, प्रिन्सिपल
ज्योतिदय को-अपरेटिभ सेकेण्डरी स्कूल
चापागाउँ, ललितपुर
तथा विद्यालय परिवार